



מנחות דף עח.

מה ילפינן מ"תהיינה" הכתוב בשתי הלחם, לענין חלות תודה? [תוד"ה אמר].

| | | |
|-------------------------------|--------------------|--------|
| מ-י יתירה דרשינן י' עשרונים | דרש"י ¹ | דרשינן |
| דרש"י ¹ | לא דרשינן | דרשינן |
| ליש ספרים שבתוס' ² | לא דרשינן | דרשינן |

איזה מיני מצה מביאים בקרבנות דלהלן, וכמה שיעורן?

| מהו השיעור? | איזה מינים? | במצות שבתודה ובמילואים |
|------------------------|-----------------------------------|------------------------|
| י' עשרונים - ט"ו קבין | חלות מצה, רקיקין, רבוכה (ל' חלות) | בקרבת נזירות |
| 6.66 עשרונים - י' קבין | חלות מצה, רקיקין (כ' חלות) | |

כהנים דלהלן, כמה מנחות חביתין של עשרון (רבוכה) הם מביאים?

| כמה? | ובשביל מה? | כהן הדיוט בחינוכו |
|-------|--|---------------------------|
| אחת | לחינוכו ³ | כהן גדול בהמשחו כשעבד כבר |
| שתיים | להמשחו ⁴ ולחינוכו ⁵ | כהן גדול בהמשחו כשלא עבד |
| שלוש | לחינוכו ככהן הדיוט, להמשחו, ולחינוכו ככהן גדול | |

¹ רש"י פירש שמה שצריך את הלימוד מ"תהיינה", הוא לענין שלא נאמר שכמו ששתי הלחם הם ב' עשרונים אף כאן יביא ב' עשרונים ותו לא, קמ"ל תהיינה י' יתירה, ללמד שמה שלמדנו מ"תביאו" - "שכל מה שאתה מביא ממקום אחר יהיה כזה עשרון לחלה", אינו ב' עשרונים כשתי הלחם, אלא י' עשרונים. [והביא רש"י כתי"ב ב' גרסאות, האם גרסינן "ואימא עשרה קפויזי" או שלא גרסינן לזה, ומשום שפשיטא שבעשרונות דיבר הכתוב]. ועל ביאור זה הקשו תוס' ב' קושיות: א. דה-י"ד תהיינה" אינו מיותר. ב. דכיון שילפינן מתרומת מעשר לחלה שצריך לתת אחד מעשר וידעינן שלא יכול לתת לחם פרוס, וכן למדנו משתי הלחם מ"תביאו" שכל שאתה מביא יהיה כזה עשרון לחלה, א"כ למה אני צריך את הלימוד מ"תהיינה", הא ע"כ צריך להביא י' עשרונים כדי שיוכל לתת חלה אחת שלמה מעשר, ואותו אחד מעשר ע"כ הוא עשרון לחלה. [וע' שטמ"ק אות י"ז תירוצים על זה].

² הביאו תוס' דיש שלא גורסים לתיבות "בעשרונות דיבר הכתוב", והיינו שילפינן מ"תהיינה" רק מיעוט לומר שלא נלמד את שני הדינים שיש בשתי הלחם אלא רק אחד מהם. פי', דבשתי הלחם כתוב שהוא בא עשרון לחלה [ולא כלחם הפנים שהם ב' עשרונות לחלה], וגם כתוב בו שהוא בא ב' עשרונים בסך הכל. וקמ"ל "תביאו" - "שכל מה שאתה מביא ממקום אחר יהיה כזה עשרון לחלה" ומ"תהיינה" לומדים למעט ולומר שדוקא שתי הלחם בא ב' עשרונים אבל תודה לא [דהיא באה י' עשרונים כדי שיוכל לתת חלה שלמה שהיא עשרון לתרומה, וכמו שילפינן מתרומת מעשר]. ועל פירוש זה הקשו תוס', דמה ראית לרבות מ"תביאו" עשרון לחלה ומ"תהיינה" למעט ולומר שדוקא ב' הלחם הם ב' עשרונים, אימא איפכא" ש"תהיינה" בא למעט שדוקא שתי הלחם הם עשרון לחלה, ו"תביאו" בא לרבות שכמו ששתי הלחם הם ב' עשרונים כך תודה.

³ דילפינן היקשא בין אהרן לבניו, מה אהרן מביא בהמשחו מנחת חביתין שהיא רבוכה, אף כהן הדיוט מביא כן ביום חינוכו. ומכאן למדנו לימי המילואים שהביאו רבוכה שהוא חינוך הכהנים.

⁴ מבואר ברש"י כתי"ב ד"ה מה המשחו ובתוד"ה אחת, שזהו חביתין כה"ג שמביאים בכל יום.

⁵ הביאו רש"י ותוס' פי' הסובר שאין כה"ג מביא עשירית האיפה משום חינוכו רק אם עמד ביו"כ, דהיות ועבודת יו"כ היא רק בכה"ג, אולם כשנתמנה כהן גדול בשאר ימים אי"צ להביא משום חינוכו.



חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף עח:

בדברים דלהלן, האם צריך "על" ממש, או "על" ואפי' רחוק? [תוד"ה ולא].

| תנופת שתי הלחם | לקדש חלות תודה / חמץ בשחיטת הפסח | |
|------------------------------------|----------------------------------|-----------|
| או על ממש או על בסמוך ⁷ | על ואפי' ברחוק ⁶ | לר' יוחנן |
| או על ממש או על בסמוך | על בסמוך | לריש לקיש |

במה נחלקו חזקיה ור' יוחנן, בתודה ששחטה על פ' חלות בסתמא?⁸

| האם כלי שרת מקדשים שלא לדעת בעלים? | האם מתכוונים לקרבן גדול? | |
|------------------------------------|--------------------------|--------------------------------|
| אין מקדשים ⁹ | מחלוקת | לרבי זירא |
| מחלוקת | מתכוונים | לאביי ¹⁰ |
| מקדשים | מתכוונים | לרב פפא ¹¹ |
| אין מקדשים | מתכוונים | לאיכא דאמרי דר"פ ¹² |

⁶ לגבי לחמי תודה הוא אפי' מחוץ לחומת בית פאגי, אמנם עכ"פ צריך שיהיה בירושלים. ולגבי חמץ משמע שכל היכא דאית ליה עובר, ומשמע אפי' חוץ מירושלים. ועי' קרן אורה שהסתפק בזה, ועי' בפ"י הר"ח בפסחים (סג): שמבואר מדבריו שאפי' יש לו חמץ במקום רחוק עובר.

⁷ הקשו תוס' ממחלוקת רבי ורבנן גבי שתי הלחם, האם צריכים להיות על הכבשים או סמוכים להם, ועכ"פ לכו"ע ברחוק לא מהני. ותירצו, שיש לדון כל דבר לפי ענינו דדבר שבא להקרבה כמו בשתי הלחם, ודאי שלא מועיל ברחוק, אלא או בסמוך או ממש וכמו מחלוקתם, משא"כ כאן שהוא קידוש או איסור בעלמא, יתכן שאפי' ברחוק.

⁸ פ"י, דאם אמר ליקדשו מי מתוך פ', לכו"ע מהני וקדשו רק מ', [אמנם כיון שאין אנו יודעים איזה קדשו, ולר' יוחנן אין ברירה, לכך כשבא לתת את התרומה יתן י"א חלות מכל מין, שאז ודאי שנתן תרומה מאחת החלות שקדשו באמת]. ואם אמר לא יקדשו מי' אלא אי"כ יקדשו פ', לכו"ע לא מהני. וא"כ ע"כ שכל מחלוקתם רק ששחט על פ' חלות בסתמא.

⁹ אף שאין מפורש בסוגיא, מ"מ ע"כ דהכי ס"ל לר' זירא שאינם מקדשים שלא לדעת בעלים, ולכך אמר שהכל תלוי בכוונת הבעלים, שאם התכוונו לאחריות [כמו שס"ל לחזקיה] מהני, ואם התכוונו לקרבן גדול לא מהני - היות שכלי שרת מקדשים רק כפי דעתם של הבעלים והם נתכוונו לקרבן גדול.

¹⁰ ס"ל לאביי דלכו"ע לקרבן גדול הוא מכיון, ובכו"א ס"ל לחזקיה שקדשו רק מ' מתוך פ', ומשום שס"ל לחזקיה שכלי שרת מקדשים שלא מדעת [וה"ה הסכין ג"כ חשוב לאביי ככלי שרת גמור], ולכך אף שהבעלים התכוונו לשמונים, הכלי שרת מקדשים רק מ' - דהיינו את מה שראוי ולא יותר. ור' יוחנן ס"ל שלא קדשו מי' מתוך פ', כיון שכלי שרת מקדשים רק מדעת בעלים, והבעלים נתכוונו לפי ולקרבן גדול.

¹¹ ס"ל לרב פפא דאף שכלי שרת מקדשים שלא מדעת [וא"כ היה צריך להיות שיקדשו רק מה שראוי - מ' מתוך פ'], מ"מ שאני סכין לר' יוחנן שאין לה תוך, ולכך אינה מקדשת מדעת בעלים כשאר כלי שרת, ובעלים נתכוונו לקרבן גדול של פ'.

¹² לאיכא דאמרי ס"ל שכלי שרת מקדשים לדעת בעלים, [וא"כ צריך להיות שלא יקדשו - כיון שהבעלים נתכוונו לפי], אלא ששאני סכין לחזקיה שאלימא יותר מכלי שרת, דהרי היא מקדשת אף שאין לה תוך, ולכך מקדשת רק מה שצריך אפי' שלא כדעת הבעלים.